

“สี่ยู (ฤดูฝน ช่วงฤดูฝนก่อนเข้าฤดูร้อน)”

อีกไม่นานก็จะถึงฤดูร้อนแล้ว จากช่วงกลางเดือนพฤษภาคมจนถึง “สี่ยู (ฤดูฝน ช่วงฤดูฝนก่อนเข้าฤดูร้อน)” นั้น หมักจะเรียกกันว่า “ต้นฤดูร้อน” และจากกลอนไฮกุ ที่ประพันธ์โดยกวีสมัยเอโดะ โสะโด ที่ว่า “เมะนิอะโอะบะ ะมะโอะโตะโตะจิสุ ะชะชะชิโอะ” นั้น ได้บรรยายถึงสีเขียวเข้มของต้นไม้ และการจับปลาอะชิโอะกลุ่มแรกที่ว่ายากับกระแสน้ำคุโระชิโอะจำนวนมากมายที่ท้องทะเลแถบอะมะคุระ และโอะคะวะระ กล่าวกันว่า เป็นของที่มีค่าและแปลกใหม่สำหรับชาวบ้านในสมัยเอโดะ และจนบัดนี้ ปลาอะชิโอะก็ยังสามารถจับได้ในอ่าวโตเกียว

จากช่วงกลางเดือนมิถุนายนจนถึงกลางเดือนกรกฎาคม “สี่ยู” ที่ว่ากันว่าทั่วพื้นแผ่นดินประเทศญี่ปุ่นจะมีฝนตกอย่างต่อเนื่อง ยกเว้นเกาะฮอกไกโด และภูมิภาคโทโฮะคุบางส่วน จากความชื้นที่สูง สภาพอากาศที่อับอ้าว ทำให้เกิดเชื้อราและการขยายแพร่พันธุ์ของแบคทีเรียสูง อาหารจึงบูเน่าเสียได้ง่าย เป็นต้นเหตุของอาหารเป็นพิษ ส่วน “ท้องฟ้าที่ปกคลุมด้วยเมฆฝน” เป็นดัชนีชี้ความไม่สบายตัวที่จะเพิ่มสูงขึ้น ทำให้จิตใจรู้สึกหดหู่และห่อเหี่ยว

เมื่อฝนตกติดต่อกันทุกวันปริมาณน้ำในแม่น้ำจะเพิ่มสูงขึ้น หน้าผาล่มก่อให้เกิด “ภัยธรรมชาติ” แต่อย่างไรก็ดี น้ำฝนที่ตกลงมาจำนวนมากในช่วงฤดูฝนนี้ จะถูกเก็บกักไว้ในเขื่อน และถูกแสวงหาอย่างต่อเนือง กลายเป็นน้ำดื่มของพวกเราในช่วงกลางฤดูร้อน ยิ่งไปกว่านั้น ยังเป็นช่วงของฤดูดำนาอีกด้วย น้ำฝนจึงเป็นสิ่งที่ขาดเสียไม่ได้

日本の気象 ～ 『梅雨 (つゆ)』 ～

いよいよ夏になります。5月中旬から『梅雨入り』までを『初夏』といいます。江戸時代の俳人素堂(そどう)がよんだ俳句「目には青葉 山ほととぎす 初鯉」からは、木々の緑も濃くなり、海では黒潮にのってきた走りの鯉が、鎌倉や小田原あたりで沢山とれ、江戸の庶民に珍重されたようすが伺われます。今でも東京湾で鯉は揚がっているそうです。

6月中旬頃から7月中旬頃にかけては、『梅雨』といって、北海道と東北の一部を除く日本全土において、雨の日が続きます。湿度が高く、蒸し暑く、カビの発生や腐敗菌の繁殖が盛んで食物が腐り、食中毒も発生しやすくなります。『梅雨空』は不快指数も高くなり、うっとうしくなりません。

毎日続く雨で河川の増水や、がけ崩れなどによる『自然災害』も発生します。しかし、梅雨の時期の多雨はダムに貯められて、日照りの続く盛夏の私たちの飲料水になります。また、稲作の田植え時期にもあたり、欠かせない雨でもあります。